

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРІЇ ТА ТРАНСПОРТУ

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Транспортних систем і технічного сервісу

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи магістра

магістр

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ
ЗАСОБАМИ ВАНТАЖНОГО АВТОТРАНСПОРТУ МІЖ УКРАЇНОЮ
ТА КРАЇНАМИ ЄС»

Виконав: студент 2 курсу, групи 6ТТ
спеціальності

275 - Транспортні технології

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Пугач О.В..

(прізвище та ініціали)

Керівник К.Т.Н., доцент Войтович О.А.

(прізвище та ініціали)

Рецензент К.Т.Н., доцент Луб'яний П.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький – 2024

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

(повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет, відділення Інженерії та транспорту

Кафедра, циклова комісія Транспортних систем і технічного сервісу

Рівня вищої освіти магістр

спеціальність 275 – Транспортні технології

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ТСТС

к.т.н., доц. _____ П.В.Луб'яний

“ ____ ” _____ 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
СТУДЕНТУ**

Пугачу Олександрю Валентиновичу

1. Тема проекту (роботи) *Удосконалення міжнародних перевезень засобами вантажного автотранспорту між Україною та країнами ЄС*
керівник проекту (роботи) д.т.н., професор Войтович О.А.,
затверджені наказом вищого навчального закладу від 28.08 2024 року № 370-с
2. Строк подання студентом проекту (роботи) 15.12.2024 р.
3. Вихідні дані до проекту (роботи)-Періодичні та наукові видання, матеріали міжнародних і всеукраїнських конференцій, статистичні дані Державної служби України з безпеки на транспорті, Державної митної служби, Державної служби статистики, Європейської статистичної служби, Світового банку, нормативно-правові акти Верховної Ради України, документи Європейської комісії, що стосуються розвитку транспортної інфраструктури, а також електронні ресурси українських і міжнародних транспортних компаній.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) *Вступ, 1. Теоретичні та методичні основи розвитку міжнародних вантажних перевезень. 2. Аналіз стану розвитку міжнародних вантажних автомобільних перевезень між Україною та країнами ЄС. 3. Шляхи підвищення ефективності міжнародних автоперевезень між Україною та ЄС. 4 Нормативно-правове регулювання дотримання норм і стандартів при міжнародних перевезеннях. Висновки*
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
36 таблиць, 8 рисунків. матеріали демонстраційної графічної частини формату А4

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Теоретична частина	<u>Войтович О.А. – к.т.н., доцент</u>		
Конструкторська частина	<u>Войтович О.А. – к.т.н., доцент</u>		

7. Дата видачі завдання 28.08.2024.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вступ	12.09.2024	
2	Теоретичні та методичні основи розвитку міжнародних вантажних перевезень	23.09.2024	
3	Аналіз стану розвитку міжнародних вантажних автомобільних перевезень між Україною і країнами ЄС	11.10.2024	
4	Шляхи підвищення ефективності міжнародних автоперевезень між Україною та ЄС	30.10.2024	
5	Нормативно-правове регулювання дотримання норм і стандартів при міжнародних перевезеннях	20.11.2023	
6	Висновки	01.12.2024	

Студент _____ Пугач О.В.
(підпис)

Керівник проекту (роботи) _____ Войтович О.А.
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Магістерська робота присвячена вивченню сучасних тенденцій у розвитку міжнародних вантажних автоперевезень між Україною та країнами ЄС. У роботі проаналізовано ключові фактори, що впливають на стан автотранспортної системи України, та розглянуто наукові підходи до визначення поняття «міжнародні перевезення», з проведенням критичного аналізу наявних визначень у різних джерелах для точного трактування цього терміну. Проведено порівняльний аналіз розвитку вантажних автоперевезень між Україною та такими європейськими країнами, як Німеччина, Польща, Італія, Іспанія, Румунія та Болгарія. На основі показників експорту та імпорту визначено необхідну кількість вантажних автомобілів для перевезень через конкретні митні пункти. Проаналізовано вплив затримок на кордонах на зниження добової продуктивності вантажного автотранспорту, що обумовлює зростання потреби у додаткових автомобілях.

Розроблено схему для більш точного розрахунку кількості вантажних автотранспортних засобів. Також запропоновано стратегію для збільшення обсягів експорту та імпорту України до ЄС, а на основі цієї стратегії розглянуто можливе вирішення актуальної проблеми черг на польському кордоні, враховуючи різні рівні регулювання міжнародних перевезень.

ANNOTATION

The master's thesis is devoted to the study of modern trends in the development of international road freight transport between Ukraine and EU countries. The paper analyzes the key factors affecting the state of the road transport system of Ukraine, and examines scientific approaches to the definition of the concept of "international transportation", with a critical analysis of existing definitions in various sources for an accurate interpretation of this term. A comparative analysis of the development of road freight transport between Ukraine and such European countries as Germany, Poland, Italy, Spain, Romania and Bulgaria was conducted. Based on export and import indicators, the necessary number of trucks for transportation through specific customs points is determined. The impact of delays at the borders on the reduction of the daily productivity of freight vehicles, which determines the growth of the need for additional cars, is analyzed.

A scheme has been developed for a more accurate calculation of the number of freight vehicles. A strategy for increasing the volume of exports and imports of Ukraine to the EU is also proposed, and based on this strategy, a possible solution to the current problem of queues at the Polish border is considered, taking into account different levels of regulation of international transportation.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	9
1.1 Наукові підходи до визначення поняття «міжнародні перевезення».....	9
1.2 Методологія оцінювання розвитку міжнародних вантажних автоперевезень.....	17
Висновки до розділу 1.....	21
2. АНАЛІЗ СТАНУ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА СТРАНАМИ ЄС	22
2.1 Аналіз розвитку міжнародних вантажних перевезень.....	22
2.2 Оцінка впливу експортно-імпортої діяльності на розвиток перевезень між Україною та ЄС.....	40
Висновки до розділу 2.....	54
3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИХ АВТОПЕРЕВЕЗЕНЬ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	56
3.1 Прогноз розвитку міжнародних вантажних перевезень автотранспортом між Україною та країнами ЄС	56
3.2 Стратегія збільшення обсягів експорту й імпорту через міжнародні перевезення вантажним автотранспортом між Україною та країнами ЄС	76
Висновки до розділу 3.....	80
4 . НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОТРИМАННЯ НОРМ І СТАНДАРТІВ ПРИ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕННЯХ.....	82
Висновки до розділу 4.....	90
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах транспортна система України, особливо вантажні автомобільні та залізничні перевезення, відіграє ключову роль у забезпеченні країни товарами. Через відсутність авіасполучення та нестабільність морських перевезень саме ці види транспорту беруть на себе додаткове навантаження. Роль транспортної системи України в загальній структурі транспортних зв'язків продовжує зростати, що суттєво впливає на зовнішньоекономічні відносини з країнами Європи. За останні три роки така співпраця набуває все більшої взаємовигоди та підтримки. Актуальність і складність дослідження розвитку перевезень різними видами транспорту в міжнародному сполученні зумовлені, передусім, непередбачуваністю факторів, що впливають на організацію, процес та ефективність транспортування. У сфері автомобільних перевезень основними факторами залишаються документарні, законодавчі та технічні вимоги, що регулюються міжнародними конвенціями та угодами (як у загальному, так і в межах окремих країн).

У розвитку міжнародних автомобільних вантажних перевезень важливу роль відіграє комплексний аналіз політико-нормативного регулювання та актуальних проблем, що стосуються навантаження на перевізників. Відсутність такого аналізу в сучасних дослідженнях, обумовлена появою нових прецедентів, ускладнює об'єктивне розуміння поточного стану автомобільних перевезень і визначення тенденцій для подальшої співпраці між державами, транспортними компаніями, перевізниками та митними службами в контексті взаємин Україна–Європейський Союз.

В літературі, присвяченій розвитку міжнародних автомобільних перевезень, залишаються невирішеними питання щодо підвищення пропускної здатності як національного транспорту, так і транспортних засобів європейських партнерів на митних пунктах пропуску. Також існують труднощі із затримками в поставках, пов'язані з недосконалою системою електронного бронювання черг на митниці та проблемами документального оформлення експортно-імпортних вантажів.

Метою магістерської роботи є розробка теоретичних основ, науково-методичних підходів та практичних рекомендацій для вдосконалення міжнародних вантажних автомобільних перевезень між Україною та країнами Європейського Союзу.

Відповідно до поставленої мети, у роботі визначено та вирішено такі завдання: проаналізовано наукові підходи до визначення сутності поняття «міжнародні перевезення» та особливостей розвитку вантажного автотранспорту, розглянуто класифікаційні ознаки перевезень засобами вантажного автотранспорту, досліджено методичні підходи до оцінювання розвитку міжнародних перевезень вантажним автотранспортом, проведено порівняльний аналіз розвитку міжнародних вантажних автоперевезень між Україною та країнами ЄС, оцінено вплив експортно-імпортного забезпечення на розвиток міжнародних перевезень вантажним автотранспортом України та

ЄС, проаналізовано співпрацю між Україною та країнами ЄС у цій сфері, здійснено прогноз розвитку міжнародних вантажних автоперевезень між Україною та ЄС, а також запропоновано стратегію для підвищення обсягів експорту та імпорту через міжнародні вантажні автоперевезення між Україною та країнами ЄС.

Об'єктом дослідження виступає розвиток міжнародних вантажних автомобільних перевезень.

Предметом дослідження є теоретичні основи та науково-методичні засади розвитку міжнародних вантажних автомобільних перевезень між Україною та країнами ЄС.

Для досягнення поставленої мети й вирішення основних завдань роботи застосовано такі методи дослідження: системний та аналітичний підходи для вивчення теоретико-методологічних основ розвитку міжнародних автомобільних перевезень, метод наукового узагальнення (для формулювання висновків на основі обчислених показників з урахуванням зовнішніх факторів), методи дедукції та індукції (для аналізу статистичних даних на регіональному та державному рівнях у розрізі ефективності вантажного автомобільного транспорту), методи аналізу та синтезу (для визначення ключових показників розвитку вантажних перевезень і вибору країни-партнера для експортно-імпортних операцій), метод порівняння (для дослідження рівнів розвитку галузі вантажних перевезень у Європейських країнах і в Україні), графічний метод (для візуалізації досліджуваних показників), та табличний метод (для систематизації і впорядкування досліджуваних показників).

Для прогнозування показників обсягів експорту та імпорту, а також кількості вантажного автотранспорту на вторинному ринку було застосовано метод регресійного аналізу, що, згідно з набором даних, продемонстрував найбільший множинний коефіцієнт регресії за лінійною залежністю.

Значущість отриманих результатів полягає в аналізі розвитку міжнародних вантажних автомобільних перевезень, враховуючи технічні, нормативно-правові та економічні фактори, що обґрунтовують ефективність використання цього виду транспорту в сучасних умовах, особливо для України під час війни. Отримані дані та запропонований метод розрахунку можуть використовуватися як транспортно-логістичними компаніями, що здійснюють міжнародні вантажоперевезення з країнами ЄС для внутрішньої аналітики автопарку, так і статистичними службами для прогнозування часу очікування на кордонах і рівнів експорту-імпорту, здійснюваних автомобільним транспортом різної вантажопідйомності та призначення.

Запропонована стратегія збільшення обсягів експорту-імпорту може бути корисною для державних органів, що регулюють міжнародні перевезення з європейськими партнерами, а також керівників транспортних компаній при оптимізації ефективності автотранспорту на міжнародних маршрутах. Це враховує галузеве регулювання, створення прогнозів для необхідного транспортного забезпечення залежно від країни, митного пункту пропуску, вантажопідйомності транспортного засобу, фізичних характеристик, габаритів

і пакування вантажу.

